

ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

Thai Usage Problems of Chinese TFL Students

นวลทิพย์ เพิ่มเกษร*
Nuanthip Permkesorn

บทคัดย่อ

ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นปัญหาที่อาจเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ โดยเฉพาะปัญหาการออกเสียงสระ และพยัญชนะ ส่วนปัญหาเรื่องคำ ความหมายของคำ และโครงสร้างประโยค นั้น มีทั้งที่เกิดจากการแทรกแซงจากภาษาแม่ และที่เกิดจากพฤติกรรมการเรียนภาษาไทยของนักศึกษาต่างประเทศโดยทั่วไป การเรียนรู้ปัญหาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการในเรื่องการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

Abstract

Thai usage problems of Chinese TFL (Thai as a Foreign Language) students, particularly pronunciation problems, are caused by the influence of the mother tongue. Problems with lexis, semantics and sentence structure are caused by the conflict between the two languages and the learning behaviors common among students of the Thai language.

* รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มนุษย์ไม่เพียงใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีเฉพาะในกลุ่มชนผู้ใช้ภาษาเดียวกันเท่านั้น แต่มนุษย์ยังใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับกลุ่มชนต่างชาติต่างภาษาอีกด้วย ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับกลุ่มชนอื่นๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศได้ดีย่อมได้เปรียบผู้อื่น เนื่องจากสามารถใช้ภาษาต่างประเทศที่ตนมีความชำนาญนั้นดำเนินการในเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญดังกล่าว รัฐบาลประเทศต่างๆ จึงมีนโยบายให้สถาบันการศึกษาในประเทศจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาต่างประเทศ เพื่อให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ โดยเฉพาะประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นประเทศที่มีการติดต่อทางธุรกิจ และมีสัมพันธไมตรีอันดีกับประเทศไทยมายาวนาน ได้สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในประเทศสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรี เช่น มหาวิทยาลัยปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศกวางโจว มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางโจว สถาบันชนชาติส่วนน้อยยูนนาน สถาบันชนชาติส่วนน้อยกวางสี มหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาแห่งนครเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น

การที่รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนสนับสนุนให้นักศึกษาจีนเรียนภาษาไทยนั้นส่งผลให้เกิด “โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาแห่งนครเซี่ยงไฮ้และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ จนถึงปัจจุบัน เพื่อแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาและวัฒนธรรมระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง

ผู้เขียนได้มีโอกาสรับเชิญจากมหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาแห่งนครเซี่ยงไฮ้ให้ไปสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่นักศึกษาจีน ๒ ครั้ง ครั้งแรกได้รับเชิญเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๕-๒๕๔๖ เป็นการสอนนักศึกษา ๒ ชั้นปี ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาไทย และนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ วิชาเอกภาษาไทยรุ่นที่ ๑ และครั้งที่สองได้รับเชิญเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นการสอนนักศึกษา ๑ ชั้นปี คือนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ วิชาเอกภาษาไทยรุ่นที่ ๒

การไปสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีนทั้งสองครั้งนั้น ทำให้ทราบถึงปัญหาด้านการใช้ภาษาของนักศึกษาจีน บางปัญหาอาจเกิดจากการแทรกแซงทางภาษา (Interference) จากระบบภาษาแม่ทั้งด้านเสียง คำ และโครงสร้างประโยค ส่วนบาง

ปัญหาเป็นปัญหาต่างๆ ไปที่เกี่ยวกับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ปัญหาด้านการออกเสียง

ปัญหาการออกเสียงของนักศึกษาจีนที่ผู้เขียนพบส่วนใหญ่เป็นปัญหาการออกเสียงสระและการออกเสียงพยัญชนะ ส่วนการออกเสียงวรรณยุกต์นั้นไม่ค่อยเป็นปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาษาไทยและภาษาจีนเป็นภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกันแม้ว่าจำนวนเสียงไม่เท่ากันก็ตาม กล่าวคือภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ ๕ เสียง ภาษาจีนมีเสียงวรรณยุกต์ ๔ เสียง อีกทั้งระดับเสียงวรรณยุกต์แต่ละเสียงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Gandour และ Harshman ที่ว่า ความรู้เรื่องวรรณยุกต์ของภาษาหนึ่งจะช่วยผู้เรียนสามารถแยกแยะหน่วยเสียงวรรณยุกต์อีกภาษาหนึ่งได้ "...knowledge of one tone language can aid learners in identifying the significant supra segmental units in another tone language." (Gandour and Harshman, 1978 อ้างถึงใน T.Odlin 1989, p.118)

ปัญหาการออกเสียงสระ และพยัญชนะของนักศึกษาจีนเท่าที่พบ มีดังนี้

การออกเสียงสระ

การออกเสียงสระในภาษาไทยกับภาษาจีนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากคำที่ประสมกับสระเสียงสั้นหรือยาวในภาษานั้นมีความหมายแตกต่างกัน การออกเสียงคำที่มีสระเสียงสั้นหรือยาวประสมอยู่จึงมีผลต่อความหมายของคำ ในขณะที่การออกเสียงสระเป็นเสียงสั้นหรือยาวในคำที่ประสมกับสระในภาษาจีนไม่มีผลต่อความหมายของคำ จากความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาการออกเสียงสระในคำไทยของนักศึกษาจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนักศึกษาจีนขาดความระมัดระวังในการออกเสียงสระในภาษาไทย จะออกเสียงคำที่ประสมกับสระเสียงสั้นเป็นเสียงยาว และออกเสียงคำที่ประสมกับสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การออกเสียงคำที่ประสมกับสระเสียงสั้นเป็นเสียงยาว เช่น

“หวังว่า” ออกเสียงเป็น “หวางว่า”

“ดีใจ” ออกเสียงเป็น “ดีจาย”

การออกเสียงคำที่ประสมกับสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น เช่น

“ต้องการ” ออกเสียงเป็น “ต้องกัน”

“กินข้าว”	ออกเสียงเป็น	“กินเข้า”
“ทานไม่ไหว”	ออกเสียงเป็น	“ทันไม่ไหว”

นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาจีนมักออกเสียงสระบางสระเพี้ยนเสียงไปเป็นเสียงสระอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสระบางตัวในภาษาไทยไม่สามารถเทียบเสียงกับสระในภาษาจีน จึงเป็นปัญหาของนักศึกษาจีนในการออกเสียงคำที่ประสมกับสระดังกล่าว เช่น ในภาษาจีนไม่มีเสียงสระ “เอ” นักศึกษาจีนบางคนจึงออกเสียงเป็นสระ “เอะ” เช่น

“ร้องเพลง”	ออกเสียงเป็น	“ร้องแพลง”
“กางเกง”	ออกเสียงเป็น	“กางแกง”
“ไม่เก่ง”	ออกเสียงเป็น	“ไม่แก่ง”

การออกเสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะที่เป็นปัญหาในการออกเสียงของนักศึกษาจีนมีทั้งเสียงพยัญชนะต้น และเสียงพยัญชนะตัวสะกด

พยัญชนะต้น เนื่องจากเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยบางเสียงไม่มีในภาษาจีน จึงสร้างปัญหาในการออกเสียงให้แก่นักศึกษาจีน เสียงพยัญชนะที่ไม่มีในภาษาจีน ได้แก่ เสียง “บ” และเสียง “ด” นักศึกษาจีนจึงออกเสียงพยัญชนะต้น “บ” เป็น “ป” และออกเสียงพยัญชนะต้น “ด” เป็น “ต” ดังนี้

เสียงพยัญชนะต้น “บ” ออกเสียงเป็น “ป” เช่น		
“บางที”	ออกเสียงเป็น	“ปางที”
“ใบไม้”	ออกเสียงเป็น	“ไปไม้”
“ลำบาก”	ออกเสียงเป็น	“ลำป่า”
เสียงพยัญชนะต้น “ด” ออกเสียงเป็น “ต” เช่น		
“เสียตาย”	ออกเสียงเป็น	“เสียตายเป็น”
“อดีต”	ออกเสียงเป็น	“อดีต”
“ธรรมดา”	ออกเสียงเป็น	“ธรรมตดา”

ปัญหาที่พบอีกลักษณะคือเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงในภาษาไทยกับเสียงพยัญชนะต้นบางเสียงในภาษาจีนนั้นออกเสียงไม่ตรงกัน เช่น เสียงพยัญชนะต้น “ย” และ “ญ” ที่ประสมสระ อิ - อี ในภาษาไทย นักศึกษาจีนจะออกเสียงเป็นเสียง “อ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงพยัญชนะต้น “ย” และ “ญ” ที่ประสมสระ อ - อี ออกเสียงเป็น “อ” เช่น

“ยินดี”	ออกเสียงเป็น	“อินดี”
“ยุ่งยง”	ออกเสียงเป็น	“อึ้งอง”
“ญี่ปุ่น”	ออกเสียงเป็น	“อู้ปุ่น”

ที่น่าสังเกตคือการออกเสียงพยัญชนะต้น “ร” ของนักศึกษาจีนนั้นจะออกเสียงก้ำกึ่งระหว่างเสียง “ร” กับ เสียง “ย” สาเหตุเพราะเสียง “ร” ในภาษาจีน เป็นเสียงเสียดแทรก-ก้อง เกิดจากปลายลิ้น เพดานแข็ง และลิ้นส่วนกลาง เวลาออกเสียงต้องใช้วิธีมีวณลิ้น ส่วนเสียง “ร” ในภาษาไทย เป็นเสียงลิ้นกระดก-ก้อง เกิดจากปลายลิ้นและปุ่มเหงือก เวลาออกเสียงต้องใช้วิธีกระดกลิ้น ดังนั้นเสียง “ร” จึงเป็นเสียงพยัญชนะต้นอีกเสียงหนึ่งที่เป็นปัญหาในการออกเสียงของนักศึกษาจีน

พยัญชนะตัวสะกด เสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทยกับภาษาจีนแตกต่างกัน เนื่องจากเสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาไทยมี ๔ เสียง ได้แก่ เสียง “ก ด บ ง น ม ย ว” ส่วน “เสียงพยัญชนะตัวสะกดในภาษาจีนมีเพียง ๒ เสียง ได้แก่ เสียง ง และ น” (ฟู เจิงไห่หว, ๒๕๔๔, น. ๗) จึงเป็นปัญหาของนักศึกษาจีนในการออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกด “ก ด บ ม ย ว” สังเกตได้จากนักศึกษาจีนจะออกเสียงคำที่ประสมกับพยัญชนะตัวสะกดที่ไม่มีในภาษาจีนเพี้ยนไปเป็นเสียงอื่น หรือบางครั้งจะไม่ออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดเหล่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ม” บางครั้งนักศึกษาจีนออกเสียงพยัญชนะตัวสะกด “ม” เพี้ยนเป็นเสียง “น” แต่บางครั้งออกเสียงเพี้ยนเป็นเสียง “ง”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ม” ออกเสียงเป็น “น” เช่น

“ไปเยี่ยมคุณปู่”	ออกเสียงเป็น	“ไปเยี่ยมคุณปู่”
“ต้มยำกุ้ง”	ออกเสียงเป็น	“ตันยำกุ้ง”
“คุ้มค่า”	ออกเสียงเป็น	“คู้้นค่า”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ม” ออกเสียงเป็น “ง” เช่น

“ผม”	ออกเสียงเป็น	“ผง”
“มีลม”	ออกเสียงเป็น	“มีลง”
“สมชาย”	ออกเสียงเป็น	“สงชาย”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ว” นักศึกษาจีนมักออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกด “ว” เพี้ยนเป็นเสียง “น” เช่น

“ชานา”	ออกเสียงเป็น	“ชานา”
“ถั่วเขียว”	ออกเสียงเป็น	“ถั่วเขียว”
“เขียวยา”	ออกเสียงเป็น	“เขียวยา”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ย” นักศึกษาจีนมักออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกด “ย” เปลี่ยนเป็นเสียง “น” เช่น

“สาย”	ออกเสียงเป็น	“सान”
“ขยายเมือง”	ออกเสียงเป็น	“ชยานเมือง”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ง” และ “น” ที่น่าสังเกตก็คือ ถึงแม้ว่าในภาษาจีนจะมีคำที่มีเสียงพยัญชนะตัวสะกด “ง” และ “น” ก็ตาม แต่นักศึกษาจีนกลับสับสนเมื่อต้องออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกดดังกล่าว ผู้เขียนพบว่านักศึกษาจีนบางคนจะออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกด “ง” เหมือนมีพยัญชนะ “น” สะกด ในขณะที่บางคนออกเสียงคำไทยที่มีพยัญชนะตัวสะกด “น” เหมือนมีพยัญชนะ “ง” สะกด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “ง” ออกเสียงเป็น “น” เช่น

“ตอนกลางคืน”	ออกเสียงเป็น	“ตอนกลางคืน”
“หุงหาอาหาร”	ออกเสียงเป็น	“หุนหาอาหาร”
“ลึกซึ้ง”	ออกเสียงเป็น	“ลึกซึ้น”

เสียงพยัญชนะตัวสะกด “น” ออกเสียงเป็น “ง” เช่น

“เป็น”	ออกเสียงเป็น	“เป็ง”
“เหมือนกับ”	ออกเสียงเป็น	“เหมืองกับ”
“ทานอาหาร”	ออกเสียงเป็น	“ทางอาหาร”

เสียงพยัญชนะตัวสะกดหายไป บางครั้งนักศึกษาจีนออกเสียงคำที่มีพยัญชนะตัวสะกดเหมือนไม่มีตัวสะกด เช่น

“อยาก”	ออกเสียงเป็น	“อย่า”
“พายเรือ”	ออกเสียงเป็น	“พาเรือ”
“พื้นเมือง”	ออกเสียงเป็น	“พื้นมือ”

คำว่า “พื้นเมือง” ที่นักศึกษาจีนออกเสียงเป็น “พื้นมือ” นี้ นอกจากเสียงพยัญชนะตัวสะกดหายไปแล้ว นักศึกษาจีนยังออกเสียงสระ “เอือ” เปลี่ยนเป็นเสียงสระ “อือ” เนื่องจากเสียงสระ “เอือ” ไม่มีในภาษาจีน

ปัญหาด้านการใช้คำ

ปัญหาด้านการใช้คำของนักศึกษาจีนที่ผู้เขียนพบส่วนใหญ่นั้นเป็นปัญหา ด้านการสะกดคำผิด การใช้คำผิดความหมาย การใช้ลักษณนาม การใช้อาการนาม และการใช้บุพบทไม่ถูกต้อง ปัญหาเหล่านี้มีทั้งปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ และปัญหาที่เกิดโดยทั่วไปกับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไป

การสะกดคำผิด

นักศึกษาจีนที่มีปัญหาด้านการออกเสียงสระและพยัญชนะไม่ถูกต้องจะมี ปัญหาด้านการสะกดคำผิดตามมา เนื่องจากนักศึกษาสะกดคำตามเสียงที่ออก เช่น

ฉันหวังว่าจะได้แต่ะเอ๋ยจากผู้ใหญ่ (หวังว่า)

เส้นใหญ่อาหารไทยอร่อยมาก (ส่วนใหญ่)

ฉันเรียนภาษาไทยไม่ค่อยเก่ง (เก่ง)

เมืองซีถั่งเป็นเมืองโบราณที่มีชื่อเสียง (ชื่อเสียง)

วันตรุษจีนเราไปเยี่ยมคุณปู่คุณย่า (เยี่ยม)

การใช้คำผิดความหมาย

การใช้คำผิดความหมายของนักศึกษาจีน ในที่นี้ขอแยกเหตุผลของการใช้คำผิด ความหมายของนักศึกษาจีนออกเป็นประเด็นต่างๆ สามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การใช้คำผิดความหมายเกิดจากการที่นักศึกษาไม่ทราบ ความหมายของคำที่ต้องการใช้ จึงค้นความหมายจากพจนานุกรม แต่เมื่อนักศึกษานำคำดังกล่าวมาใช้ในประโยค กลับใช้ไม่สอดคล้องกับบริบท เช่น

เราจะอยู่กับครอบครัวของเรา**จิระ**ในวันตรุษจีน (อย่างยาวนาน)

คำว่า “**จิระ**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง “นาน, ช้า” แต่นักศึกษา ไม่เข้าใจว่าไม่สามารถนำมาใช้ในบริบทนี้

ฉันใช้ตะเกียบ**จับ**ชالاเปาเข้าปาก (คีบ)

คำว่า “**จับ**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง “อาการที่ใช้มือแตะต้อง สิ่งใดสิ่งหนึ่งตลอดจนกำไว้, ยึดไว้” แม้ว่าในประโยคนี้ “ฉัน” จะใช้ตะเกียบ ไม่ใช่มือ เป็นอุปกรณ์ช่วยในการรับประทานอาหารก็ตาม แต่นักศึกษาคงเข้าใจว่าตะเกียบสามารถยึด ชالاเปาไว้ไม่ให้หล่นหายไปไหน และนำชالاเปาเข้าปากได้ในที่สุด

ฉันกำลัง**เสาะหา**เอกสารฉบับหนึ่งที่สำคัญมาก (ค้นหา)

คำว่า “**เสาะ**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง ค้น, สืบ, แสวง จากคำอธิบายในพจนานุกรมดังกล่าว นักศึกษาคงคิดว่า เมื่อนำคำว่า “เสาะ” กับคำว่า “หา” มารวมกัน จะได้ความหมายว่า “ค้นหา” ซึ่งตรงกับความหมายที่ต้องการ อีกทั้งเข้าใจว่าสามารถนำคำว่า “เสาะหา” มาใช้ในบริบทนี้ได้

สองประเทศนี้มีมิตรภาพมาเป็นเวลา**ยาวเหยียด** (ยาวนาน)

คำว่า “**ยาว**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง “นาน” และคำว่า “**เหยียด**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง “ยาวตรงออกไปเต็มขนาด” นักศึกษาคงคิดว่า คำว่า “ยาวเหยียด” มีความหมายที่ดี และสามารถนำมาใช้ในบริบทนี้ได้

เขา**เกลียด**ซังการทำงานบ้านมาก (เกลียด)

คำว่า “**เกลียด**” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง รังเกียจมาก, ไม่ชอบ จนรู้สึกไม่อยากพบอยากเห็น เป็นต้น บางทีใช้คู่กับคำ “ซัง” ว่า เกลียดซัง จากคำอธิบายในพจนานุกรมดังกล่าว นักศึกษาคงเข้าใจว่าสามารถใช้คำว่า “เกลียด” คู่กับคำว่า “ซัง” ได้ ไม่ว่าจะในบริบทใด ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

รสชาติในอดีตเต็มไปทั่วเมืองซีถึง (บรรยากาศ)

คำว่า “**รส**” ตามความหมายในพจนานุกรมนอกจากหมายถึง “เปรี้ยว หวาน มัน เค็ม” แล้วยังหมายถึง “**ความรู้สึก**ชอบใจ สนุก หรือไพเราะ” นอกจากนี้พจนานุกรมยังได้อธิบายความหมายของคำว่า “**รสชาติ**” ว่า หมายถึง “**รส**” นักศึกษาจึงเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าสามารถใช้คำว่า “รสชาติ” แทนคำว่า “รส” ตามความหมายว่า “**ความรู้สึก**ชอบใจ” และสามารถใช้คำว่า “รสชาติ” แทนคำว่า “**บรรยากาศ**” ซึ่งหมายถึง “**ความรู้สึก**หรือสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว” ได้ ทั้งๆ ที่ไม่สามารถใช้คำสองคำนี้ในบริบทเดียวกัน

ประเด็นที่สอง การใช้คำผิดความหมายเกิดจากนักศึกษาทราบความหมายของคำ แต่ไม่สามารถใช้คำนั้นๆ ให้สอดคล้องกับบริบท เช่น

ตำรวจไม่ค่อย**แน่นหนา**ว่า เขาเป็นโจรหรือเปล่า (แน่ใจ)

ถ้าขายราคานี้ ผมจะ**ขาดต้นทุน** (ขาดทุน)

เขารัก**ใคร่**ประธานเหมา เจ๋อ ตุง (รัก)

นักศึกษาก้าวเข้ามาในห้องเรียน**ตัวต่อตัว** (ทีละคน)

สหรัฐจะเพิ่ม**มาตรฐาน**คว่ำบาตรเกาหลีเหนือ (มาตรการ)

แม้ภาษาไทยยากมากแต่ก็**ตั้งใจ**ว่าต้องเรียนให้ดี (ตั้งใจ)

ถ้าฉันมีโอกาส อยากไปเที่ยวเมืองนี้**อีกที** (อีกครั้ง)

ประเด็นที่สาม การใช้**คำผิด**ความหมายเกิดจากนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่จึงแปลความหมายของคำในภาษาไทยเลียนแบบภาษาแม่ ทำให้ใช้คำไม่ตรงกับความหมายในภาษาไทย เช่น

เมื่อวานไม่ได้**พก**กระป๋านมาส่งอาจารย์ (นำ)

คำว่า “พก” น่าจะเทียบกับคำว่า “ได้” ในภาษาจีน ซึ่งหมายถึง “พก, นำ”

มีหลักฐานแสดงว่าคนจีน**เข้าที่**สุดอยู่ที่นี้ (รุ่นแรกที่สุด)

คำว่า “เข้า” น่าจะเทียบกับคำว่า “จ้าว” ในภาษาจีน ซึ่งหมายถึง “เข้า, แรก”

ชนมมีรส**ชาติไสและจาง** (จัดซืด)

คำว่า “ไสและจาง” น่าจะเทียบกับคำว่า “ซิงตัน” ในภาษาจีน เป็นคำประสมระหว่างคำว่า “ซิง” ซึ่งหมายถึง “ไส” และคำว่า “ตัน” ซึ่งหมายถึง “จาง” รวมเป็นคำว่า “ซิงตัน” หมายความว่า “จัดซืด”

ทุกวันนี้ชาว**นาแพรไหล**สู่เมืองใหญ่ (อพยพ)

คำว่า “ไหล” น่าจะเทียบกับคำว่า “หลิว” ในภาษาจีน ซึ่งหมายถึง “ไหล” และนำไปประกอบกับคำว่า “ตั้ง” ซึ่งหมายถึง “เคลื่อนที่” เป็น “หลิวตั้ง” หมายความว่า “อพยพ”

ชาวตะวันออกมี**ผิวหนังสีเหลือง**และตา**สีดำ** (ผิว)

คำว่า “ผิวหนัง” น่าจะเทียบกับคำว่า “ผิฟู” ในภาษาจีน ซึ่งหมายถึง “ผิวหนัง, ผิวพรรณ” เป็นการเปรียบเทียบคำต่อคำ ส่วนคำว่า “สี” ในภาษาจีน แปลว่า “หนัง, (พื้น) ผิว” นั้น จะไม่ใช่กับผิวของคน

การใช้ลักษณะนามไม่ถูกต้อง

การใช้ลักษณะนามนั้นเป็นเรื่องที่นักศึกษาจีนคุ้นเคยเพราะภาษาจีนมีลักษณะนามเช่นเดียวกับภาษาไทย ข้อผิดพลาดในเรื่องการใช้ลักษณะนามของนักศึกษาจีนจึงไม่ใช่ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการไม่ใช้ลักษณะนาม แต่เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้ลักษณะนามไม่ถูกต้อง เช่น

ภาษาไทยเป็นภาษาที่**สวยงามประการหนึ่ง** (ภาษา)

ซาลาเปา**ตัวหนึ่ง** (ใบ, ลูก)

พวกเขา**มีลูก ๑ ลูก** (คน)

มีแม่น้ำหลายเส้นไหลผ่าน (สาย)
 ที่นั่นมีสะพานหลายลำ (สะพาน)
 เขาอ่านหนังสือพิมพ์เล่มนี้ (ฉบับ)
 อาหารชิ้นนี้เป็นอาหารธรรมดาๆ (ชนิด)
 นครเชียงใหม่ไม่ค่อยมีป่าไม้อันใหญ่ (ป่า)

การใช้อาการนามไม่ถูกต้อง

อาการนามซึ่งหมายถึงคำนามที่เกิดจากการใช้ “การ” หรือ “ความ” นำหน้าคำ “กริยา” หรือ “วิเศษณ์” นั้น บางครั้งนักศึกษาจีนยังใช้ไม่ถูกต้อง เช่น

ข่าวเป็นพีชที่ทนการแห้งแล้งไม่ได้ (ความแห้งแล้ง)
 เเทมนี่จะเรียนภาษาไทยให้ดีๆ เพื่อการสุขของจีน (ความสุข)
 ฉันคิดว่าการทำงานนี้จะมีความตอบแทนที่ดีที่สุด (การตอบแทน)
 ความพูดของเขาทำให้ไม่มีใครอยากคบกับเขา (การพูด)

การใช้บุพบทไม่ถูกต้อง

ปัญหาการใช้บุพบทของนักศึกษาจีนเท่าที่พบมีสองลักษณะ ได้แก่

- การใช้คำบุพบทไม่ถูกต้อง เนื่องจากได้อธิพจน์จากภาษาจีน เช่น
 ผมเรียนภาษาต่างประเทศถึงจะติดต่อกับคนต่างประเทศได้ (เพื่อ)
 คำว่า “ถึงจะ...ได้” น่าจะเทียบได้กับคำว่า “ไฉนึ่ง” ในภาษาจีน
 เขาเขียนจดหมายแก่เพื่อนที่อยู่ภาคใต้ (ถึง)
 คำว่า “แก่” น่าจะเทียบได้กับคำว่า “ก๋ย” ในภาษาจีน

- การใช้บุพบทในที่ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ ในภาษาจีนก็ไม่ใช้บุพบทในประโยคต่อไปนี้เช่นกัน เช่น

เขาทำอย่างนี้ให้คุณพ่อโกรธแก่เขา (ไม่จำเป็นต้องใช้บุพบท)

ถึงคนอื่นทำไม่ดีกับเรา เราก็ไม่ควรเกลียดชังกับเขา (ไม่จำเป็นต้องใช้บุพบท)

เมื่อผมยังเป็นเด็ก ผมตั้งใจจะไปท่องเที่ยวทั่วโลก (ไม่จำเป็นต้องใช้บุพบท)

ปัญหาด้านโครงสร้างประโยค

ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคเป็นปัญหาที่พบไม่มากนัก เนื่องจากภาษาไทยกับภาษาจีนมีโครงสร้างประโยคที่ใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ ในส่วนที่ต่างกันคือตำแหน่งของการวางส่วนขยายประโยค นอกจากนั้นจะเป็นปัญหาที่วูบไปทีที่พบในผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

การใช้คำนามแทนคำกริยาในประโยค

นักศึกษาจีนมักสับสนในเรื่องคำนามและคำกริยาในภาษาไทย ทำให้ใช้คำนามและคำกริยาในประโยคผิดพลาด กล่าวคือจะใช้คำนามในตำแหน่งที่ควรใช้คำกริยา เช่น

ฉันรู้สึก**ความ**เบื่อหน่ายที่ไม่มีอะไรทำ (เบื่อหน่าย)

นอกจากการเรียนหนังสือแล้ว ฉันยัง**ร่วมกรรมการ**นักศึกษาด้วย (เป็นกรรมการ)

ฉันคิดว่าบริษัทจะ**การผลิต**แบบครบวงจร (ผลิต)

การใช้คำกริยาแทนคำนามในประโยค

บางครั้งนักศึกษาจีนจะใช้คำกริยาแทนคำนามในประโยค ซึ่งอาจเป็นเพราะคำกริยาและคำคุณศัพท์ในภาษาจีนสามารถใช้ในตำแหน่งคำนามได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนรูป (Multi-function) เช่น

ฉันเห็นด้วยกับ**ประพฤติ**ตัวอย่างนี้ (การประพฤติ)

ปีนี้จะมี**ก้าวหน้า**ในการเรียน (ความก้าวหน้า)

รัฐบาลใช้**พยุगरาคา** ทำให้ราคาค่าผลิตผลการเกษตรค่อนข้างสูง (การพยุगरาคา)

ในการเขียนเราต้องใช้ “ข้าพเจ้า” เพื่อแสดง**สุภาพ** (ความสุภาพ)

การเรียงลำดับส่วนขยายในประโยคไม่ถูกต้อง

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าภาษาไทยกับภาษาจีนมีโครงสร้างประโยคที่ใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่ จะต่างกันที่ตำแหน่งส่วนขยายของประโยค ดังนั้นการที่นักศึกษาจีนวางส่วนขยายของประโยคไม่ถูกต้อง จึงอาจเป็นเพราะอิทธิพลของภาษาแม่ นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะความสับสนของนักศึกษาเอง เช่น

- การเรียงลำดับส่วนขยายในประโยคไม่ถูกต้องเพราะอิทธิพลของภาษาแม่ เช่น

วันนั้นฉันได้ทำเสียของเล่นของเขา (ทำของเล่นของเขาเสีย)

ข้อความ “ทำ (แล้ว) เสีย” มาจากโครงสร้างในภาษาจีนคือ คำกริยา + ส่วนเสริม

พ่อแม่โกรธมากเพราะเขาเรียนไม่พยายาม (ไม่พยายามเรียน)

ข้อความ “เรียนไม่พยายาม” ในภาษาจีนใช้ทั้งสองแบบ คือ “เรียนไม่พยายาม” และ “ไม่พยายามเรียน”

- การเรียงลำดับส่วนขยายในประโยคไม่ถูกต้องเพราะความสับสนของนักศึกษา เช่น

ฉันได้พูดภาษาไทยกับคนไทยบ่อยๆ ฉันชอบภาษาไทยยิ่งมากเลย (เลยยิ่งชอบภาษาไทยมาก)

พ่อแม่และผู้ใหญ่จะแตะเอวให้ฉัน (จะให้แตะเอวฉัน)

มีคนมากมายอพยพไปเมืองเชียงไฮ้จากเมืองหนิงโป (จากเมืองหนิงโปไปเมืองเชียงไฮ้)

ชาวนาชอบไปอพยพอยู่ที่ภาคใต้ (ชอบอพยพไป)

อาจารย์คนนี้นักศึกษารักและเคารพทั้งหมด (นักศึกษาทั้งหมดรักและเคารพ)

มีร้านอาหารมากมาย นักท่องเที่ยวกินหมดไม่ได้ทุกร้าน (ไม่ได้กินหมด)

การวางตำแหน่งคำเชื่อมประโยคไม่ถูกต้อง

ในประโยคความซ้อนที่ต้องใช้คำเชื่อมประโยค “ที่ ซึ่ง อัน” นั้น นักศึกษาจีนบางคนวางตำแหน่งของคำเชื่อมดังกล่าวไม่ถูกต้อง เช่น

เจดีย์แห่งนี้เก่าแก่มากที่สุดซึ่งได้สร้างเมื่อหนึ่งพันปีก่อน (เจดีย์ซึ่งเก่าแก่มากที่สุดแห่งนี้ได้สร้างเมื่อหนึ่งพันปีก่อน)

ทุกปีในเมืองเชียงไฮ้จะมีนักศึกษาเรียนจบจากมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นจำนวนมาก (ทุกปีในเมืองเชียงไฮ้จะมีนักศึกษาซึ่งเรียนจบจากมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก)

การใช้โครงสร้างประโยคตามแบบภาษาอังกฤษ

การใช้โครงสร้างประโยคตามแบบภาษาอังกฤษนั้น ผู้เขียนพบเฉพาะการเขียนของนักศึกษาจีนกลุ่มที่เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ และวิชาโทภาษาไทยเท่านั้น สันนิษฐานว่านักศึกษาจีนกลุ่มนี้อาจได้รับอิทธิพลในเรื่องโครงสร้างของประโยคจากภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างประโยคที่นักศึกษาจีนเขียนดังต่อไปนี้

เรากินข้าวเย็นด้วยกันเป็น**สนุกสนาน** (เรากินข้าวเย็นด้วยกันอย่าง**สนุกสนาน**)

เด็กไทยสมัยใหม่เป็น**กล้า**กว่าเด็กไทยในอดีต (เด็กไทยสมัยใหม่**กล้า**กว่าเด็กไทยในอดีต)

ข้อความ “เป็นสนุกสนาน” และ “เป็นกล้า” ตรงกับโครงสร้างของไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษคือ Verb to be + adjective แต่ในภาษาไทย คำว่า “อย่างสนุกสนาน” ในประโยคข้างต้นเป็นคำวิเศษณ์ และคำว่า “กล้า” ในประโยคข้างต้นเป็นคำ “กริยา”

ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนชั้นปีที่หนึ่งและปีที่สองที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่ผู้เขียนรวบรวมและวิเคราะห์นี้ เป็นปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่แทรกแซงทั้งในด้านเสียง คำ และโครงสร้างประโยค และเป็นปัญหาที่เกิดจากการเรียนภาษาต่างประเทศโดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ Patsy M. Lightbown และ Nina Spada ที่อธิบายว่า การถ่ายทอดลักษณะของภาษาแม่ไปสู่อีกภาษาหนึ่งนั้นเป็นสาเหตุหนึ่งของข้อผิดพลาดทางภาษาของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ อีกหลายสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดข้อผิดพลาดทางภาษา “The transfer of patterns from the native language is undoubtedly one of the major sources of errors in learner language. However, there are other causes for errors too.” (Lightbown and Spada, 1999, p. 165)

การเสนอปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่ผู้เขียนประสมดังกล่าวจึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

บรรณานุกรม

ปิยะมาศ สรรพวิรวงศ์. (๒๕๕๑). *สัมภาษณ์ระบบเสียง และความหมายของคำในภาษาจีน*. ๑๐ กันยายน.

ฟู เจิงหย่าว. (๒๕๔๔). "การเรียนการสอนภาษาไทยในมุมมองจากมหาวิทยาลัยปักกิ่ง." เอกสารประกอบการสัมมนาระดับภูมิภาคว่าด้วยการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทไทยศึกษา. ๒๐ - ๒๑ กันยายน.

Lightbown, Patsy M. and Spada, Nina. (1999). *How languages are Learned*. Oxford: Oxford University Press.

Odlin, T. (1989). *Language Transfer*. Cambridge: Cambridge University Press.

สำนักหอสมุด